SOSIALISMIN

teoria ja käytäntö

★ **Sydämellisessä ilmapiirissä – L. I. Brezhnevin ja Le Duanin puheet neuvostoliittolais-vietnamilaisten neuvottelujen aikana**

★ **Vetoomus maailman naisille**

★ **Lokakuun tietä Leninin viitoittamaan suuntaan**

★ **Revisionismin looginen loppu**

47

8. vsk. — Ilmestyy torstaisin — Marraskuun 20. pnä 1975 — Hinta 0,40 mk

UUTISTOIMISTO NOVOSTI HELSINKI

SOSIALISMIN TEORIA JA KÄYTÄNTÖ

N:o 47 (374)

Marraskuun 20. pnä 1975

Tässä numerossa: Sivu

I SYDÄMELLISESSÄ ILMAPIIRISSÄ

Toveri L. I. Brezhnevin puhe neuvostoliittolais-vietnamilaisten neuvottelujen aikana 1
Toveri Le Duanin puhe neuvostoliittolais-vietnamilaisten neuvottelujen aikana 4

II KANSAINVÄLINEN NAISTEN VUOSI

Vetoomus maailman naisille 7

III LOKAKUUN MAAILMANHISTORIALLINEN MERKITYS

Lokakuun tietä Leninin viitoittamaan suuntaan ... 10

IV PORVARILLISTA IDEOLOGIAA JA REVISIONISMIA VASTAAN

Milan Matoush: Revisionismin looginen loppu 20

V KANSAINVÄLISIÄ KYSYMYKSIÄ

V. Vishnevski: Maapallon väestön uusiutumisen nykyiset erikoisuudet 25

Helsinki 1975 Kirjapaino Kursiivi Oy

SYDÄMELLISESSÄ ILMAPIIRISSÄ

Toveri L.I. Brezhnevin puhe neuvostoliittolais-vietnamilaisten neuvottelujen aikana

Hyvä toveri Le Duan!

Arvoisat valtuuskunnan jäsenet!

Toverit!

Suurella ilolla otamme tänään täällä Kremlissä vastaan Vietnamin Työtätekevien Puolueen ja Vietnamin Demokraattisen Tasavallan hallituksen valtuuskunnan, jota johtaa Vietnamin Työtätekevien Puolueen keskuskomitean ensimmäinen sihteeri, maailman kommunistisen liikkeen näkyvä johtohenkilö toveri Le Duan.

Ensi kertaa tapaamme olosuhteissa, jolloin kauan kaivattu rauha on vakiintunut koko Vietnamin kamaralla. Vaikeassa monivuotisessa taistelussa vierasmaalaisia anastajia ja heidän apumiehiään vastaan Vietnamin kansa saavutti voiton, jolla on sanan täydessä merkityksessä historiallinen mer-

kitys. Vietnamin sankariteko on suuri panos kansojen yhteiseen imperialisminvastaisen vapaustaistelun asiaan.

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen keskuskomitean, SNTL:n Korkeimman neuvoston puhemiehistön ja Neuvostoliiton hallituksen nimissä, koko neuvostokansan nimissä onnittelemme vielä kerran vietnamilaisia veljiämme suuren voiton johdosta!

Meillä on ilo teidän kauttanne, hyvät toverit, tervehtiä Vietnamin Työtätekevien Puoluetta, suuren vallankumouksellisen ja maamme ystävän presidentti Ho Tshi-minhin marxismi-leninismin ja proletaarisen internationalismin hengessä kasvattamaa puoluetta. Tervehdimme ihanan synnyinmaanne pohjois- ja eteläosan työtätekeviä, jotka rohkeasti ja varmasti toteuttavat kansallisia toiveitaan. Me tervehdimme maata, jonka nimi sellaisenaan on tullut miehuuden ja ehdottoman sankaruuden vertauskuvaksi taistelussa vapauden ja sosialismin ihanteiden puolesta.

Vuodet kuluvat, mutta sankarillisen Vietnamin kansan taistelun historia pysyy unohtumattomasti ihmisten muistissa. Meille neuvostoihmisille, jotka olemme läpäisseet toisen maailmansodan taisteluiden loimun, Vietnamin patriioottien tämän voiton johdosta tuntema ylpeys on erityisen läheinen, erityisen ymmärrettävä. Vietnamin sankaritarun opetukset kertovat monista asioista. Ne kertovat marxilais-leniniläisten aatteiden kaikkivoittavasta voimasta, hallitsevan kommunistisen puolueen johdonmukaisesti internationalistisen politiikan merkityksestä ja oikean asian puolesta taistelevan kansan kukistamattomuudesta.

Toisaalta Vietnamin sankaritaru on elävä osoitus sosialististen veljesvaltioiden solidaarisen toiminnan tehokkuudesta. Tässä mielessä se on tärkeä ja vaikuttava todiste siitä, että nykymaailmassa imperialistisen aggression ja mielivallan politiikan eteen voidaan panna raja.

Työläiset, talonpojat, sivistyneistö, kaikki isänmaalliset väestökerrokset Vietnamin pohjois- ja eteläosassa ratkaisevat nyt suuria ja mutkikkaita tehtäviä. Neuvostoihmiset, neuvostoliittolaiset kommunistit tietävät sen hyvin. Vietnamin Työtätekevien Puolue on asettanut kansalle korkean päämäärän — luoda yhtenäinen demokraattinen kukoistava Vietnam, sosialistiselle perustalle rakennetun kehittyneen teollisuuden ja maatalouden maa.

Eikä ole mitään epäilyksiä sen suhteen, että kommunistien johdolla Vietnamin kansa toteuttaa kaiken suunnittelemansa. Toivotamme teille, hyvät toverit, uutta menestystä lujittaessanne synnyinmaatanne, joka on sosialismin vankka etuvarustus Kaakkois-Aasiassa.

Haluan korostaa täysin määritellysti: rauhanomaisessa sosialistisessa työssänne te voitte vast-

edeskin luottaa lujasti Leninin puolueen ja Neuvostojen maan tukeen. Neuvostoliiton kommunisteille ja kaikille neuvostoihmisille solidaarisuus Vietnamia kohtaan on ollut ja pysyy sydämen ja järjen käskynä, ilmauksena puolueemme ja kansamme pettämättömästä uskollisuudesta internationalismin periaatteille.

Ymmärrämme Vietnamin Demokraattisen Tasavallan huolen siitä, että Kaakkois-Aasia, missä sota riehui vuosikymmenien ajan, tulisi ainiaaksi kestävän rauhan ja kaikkien tällä alueella sijaitsevien valtioiden rakentavan yhteistyön vyöhykkeeksi. Oletamme, että piste, joka on pantu ulkomaiselle puuttumiselle Indokiinan kansojen asioihin, Vietnamin kansan voitto sekä Laosin ja Kambodzhan patrioottien voitot, joita me lämpimästi tervehdimme, tulevat myötävaikuttamaan poliittisen ilmanalan tervehtymiseen ja kestävän rauhan perustusten luomiseen koko Aasian mantereella, mille Neuvostoliitto antaa suuren merkityksen.

Emme epäile, että Vietnamin Työtätekevien Puolueelle ja Vietnamin Demokraattiselle Tasavallalle, jotka nauttivat korkeata arvovaltaa kaikkien imperialismin vastustajien taholta, tulee vastedeskin kuulumaan näkyvä rooli varmistettaessa kansojen oikeutta vapaaseen, riippumattomaan kehitykseen.

Hyvät ystävät! Tänään meillä oli jo mahdollisuus aloittaa neuvottelut. Se yhteisymmärryksen, sydämellisyyden ja toverillisen solidaarisuuden ilmapiiri, joka niissä vallitsee, oikeuttaa meidät sanomaan täysin määritellysti: uusi tapaamisemme tulee palvelemaan hyvin neuvostoliittolais-vietnamilaisen yhteistyön ja puolueittemme, maittemme ja kansojemme ystävyyden syventämisen etuja ja laajemmin katsoen niiden veljessiteiden lujittumista nykyisestään, jotka yhdistävät sosialismin maat suureksi sopuisaksi perheeksi.

Uskomme, että nykyään, jolloin on olemassa mahtava sosialistinen yhteisö, sosialististen valtioiden solidaarisuuden elävä tehokas voima muodostuu hyväksi avuksi Vietnamin kansalle sen taistelussa kansantalouden nopean jälleenrakentamisen ja sosialismin tietä tapahtuvan eteenpäinmenon puolesta.

Sallikaa kohottaa malja:

— Vietnamin sankarilliselle kansalle!

— Vietnamin maineikkaalle Työtätekevien puolueelle ja sen Keskuskomitealle!

— Murtumattomalle neuvostoliittolais-vietnamilaiselle ystävyydelle!

— Rakkaiden vieraidemme — toveri Le Duanin, puolue- ja hallitusvaltuuskunnan jäsenten terveydeksi, kaikille teille, hyvät toverit!

Pravda 29. 10. 1975

Toveri Le Duanin puhe neuvostoliittolais-vietnamilaisten neuvottelujen aikana

Arvoisa toveri Brezhnev!

Hyvät toverit Podgornyi, Kosygin ja muut Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen ja Neuvostovaltion johtajat!

Hyvät toverit!

Jokainen käynti Neuvostoliitossa, suuren Leninin ja Lokakuun vallankumouksen synnyinmaassa, nostattaa meissä kaikissa valtavan innostuksen ja ylpeyden tulvan. Valtuuskuntamme tämänkertainen vierailu tapahtuu olosuhteissa, jolloin Vietnamin kansa on saavuttanut maineikkaan voiton vastarintasodassa amerikkalaista aggressiota vastaan, kansallisen pelastuksen puolesta saaden suojatuksi synnyinmaansa riippumattomuuden ja sen täydellisen ja ikuisen yhtenäisyyden. Olemme saapuneet tänne tulvillamme ilon tunnetta suuren voiton johdosta jakaaksemme tämän ilomme teidän ja koko neuvostokansan, veljiemme ja tovereidemme kanssa, jotka ovat antaneet valtavan panoksen tähän historialliseen voittoon.

Sallikaa minun välittää Neuvostoliiton maineikkaalle Kommunistiselle puolueelle ja sen Keskuskomitealle, Vietnamin kansan suurelle ystävälle toveri L. I. Brezhnevile, Neuvostohallitukselle ja kaikille neuvostoliittolaisille veljille vietnamilaisten kommunistien ja koko Vietnamin kansan mitä vilpittömimmät tunteet ja mitä syvin sydämellinen kiitollisuus.

Tämän voiton samoin kuin kaikkien muiden Vietnamin vallankumouksen päättyneiden vuosikymmenien varrella saavuttamien voittojen lähteenä ovat olleet suuret Leninin ja Lokakuun vallankumouksen aatteet, ja ne ovat kaikki kiinteästi sidoksissa vilpittömään tukeen ja avun antoon veljellisen Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen, hallituksen ja kansan taholta.

Vuoden 1945 Elokuun vallankumouksen voitto Vietnamissa oli marxilais-leniniläisen opin ensimmäinen voitto siirtomaassa, voitto, joka oli erottamattomassa yhteydessä Neuvostoliiton Puna-Armeijan merkittävään voittoon toisessa maailmansodassa.

Niin vastarintasodissa vierasmaalaisia anastajia vastaan kuin Vietnamin Demokraattisessa Tasavallassa tapahtuvan sosialistisen rakennustyön kulussa neuvostokansa on pettämättömästi seissyt rinnan Vietnamin kansan kanssa sen äärettömän läheisenä ystävänä, joka on kestänyt kaikki vaikeudet yhdessä Vietnamin kansan kanssa ja jakanut sen kanssa kaikki murheet ja ilot. Erityisesti amerikkalaista aggressiota vastaan käydyn vastarintasodan aika-

na te toverit — proletaarisen internationalismin tunteen kannustamina — piditte maallemme annettua tukea ja apua sydämenne käskynä, omantuntonne asiana. Tämä suhde ilmeni selvästi NKP:n 23. ja 24. edustajakokouksen hyväksymissä Vietnamin kysymystä koskevissa päätöksissä, jotka olennoituivat miljoonien ja taas miljoonien neuvostoihmisten jaloksi toiminnaksi, joka oli proletaarisen internationalismin ja luokkaveljiä kohtaan osoitetun ystävyyden ja rakkauden läpitunkema. Neuvostoliiton valtava, monipuolinen ja tehokas avunanto toimi Vietnamin kansalle mahtavan innostuksen lähteenä myötävaikuttaen kansainvälisen liikkeen mobilisoimiseen avunannon lisäämiseksi Vietnamille.

Voitto taistelussa amerikkalaista aggressiota vastaan, kansallisen pelastuksen puolesta oli Vietnamin kansan sinnikkään, äärettömän miehuullisen taistelun tulos, kansan, jota elähdytti presidentti Ho Tshi-minhin lausuma suuri totuus: "Ei ole mitään sen kalliimpaa kuin riippumattomuus ja vapaus" ja joka oli kauttaaltaan täynnä päättäväisyyttä taistella ja voittaa riippumattomuuden, vapauden ja sosialismin puolustamisen nimessä. Tämän ohella koko kansamme tajuaa syvästi, että tämän voiton lähteenä oli ystävyys, joka on yli puolen vuosisadan ajan yhdistänyt puolueitamme ja kansojamme, ja että se on loistava tulos valtavasta avunannosta Neuvostoliiton ja muiden sosialististen veljesmaiden taholta, Indokiinan kansojen murtumattomasta taistelusta henkisestä yhteenliittyneisyydestä, koko edistyksellisen ihmiskunnan syvästä myötätunnosta ja mahtavasta tuesta.

Hyvät toverit!

Lokakuun vallankumous on jäänyt historiaan kaikkien aikojen suurimpana vallankumouksena, vallankumouksena, joka järkytti koko maailmaa ja joka avasi maailman mitassa sosialismin riemuvoiton aikakauden.

Kuluneiden 58 vuoden aikana neuvostokansa on sitkeällä taistelullaan ja luovalla työllään kirjoittanut mainiot sivut sosialistisen Synnyinmaan rakentamisen ja puolustamisen historiaan.

Fasismin kukistaneen neuvostokansan merkittävä uroteko loi suotuisat olosuhteet vallankumouksen voitolle eräissä Euroopan ja Aasian maissa ja sosialistisen maailmanjärjestelmän muodostumiselle toimien mahtavana sysäyksenä kansojen vallankumousasialle. Avattuaan ensimmäisenä tien sosialismiin Neuvostoliitto raivaa nykyään tietä kohti ihmiskunnan ihaninta haavetta — kohti kommunismia. Neuvostoliitto pani alulle avaruuden valloituksen ihmisille, ja sen uusin saavutus — kahden laskeutuvan laitteen — Venus-9:n ja Venus-10:n — pehmeä lasku muodostui vielä erääksi loistavaksi saavutukseksi tällä alalla. NKP:n 24. edustajakokouksen hahmottelemaa yhdeksättä viisivuotissuunnitelmaa täyttäessään neuvostokansa on yltänyt valtaviin saavutuksiin lujittaen maansa kaikinpuolista mahtia.

Nykyään Neuvostoliitto on mahtava sosialistinen rauhan suurval-

ta. Kasvavan potentiaalinsa ja maailmanrauhan nimessä suorittamiensa uupumattomien ponnistusten ansiosta Neuvostoliitto on myötävaikuttanut imperialistisen kylmän sodan politiikan tappioon ja esittää poikkeuksellisen tärkeää osaa kansojen yhteisessä taistelussa rauhan, kansallisen riippumattomuuden, demokratian ja sosialismin puolesta.

Neuvostokansan läheisenä toverina ja ystävänä Vietnamin kansa tarkastelee neuvostoihmisten saavutuksia omina saavutuksinaan ja toivottaa neuvostokansalle vilpittömästi vielä suurempia ja vielä suurenmoisempia voittoja kommunismin rakentamisessa ja maailmanrauhan puolustamisessa, uusien huippujen valloittamisessa neuvostomaalle ja mitä arvokkaimman panoksen antamisessa maailman kansojen vallankumousasiaan.

Arvoisa toveri Brezhnev!

Hyvät toverit!

Vastarintataistelussaan amerikkalaista aggressiota vastaan, kansallisen pelastuksen puolesta saavuttamansa täydellisen voiton tuloksena 45-miljonainen Vietnamin kansa on siirtynyt uuteen aikakauteen — aikakauteen, jolloin koko maamme — tultuaan täydellisesti riippumattomaksi ja yhtenäiseksi kulkee sosialismiin johtavaa tietä. Maamme edessä on vielä paljon vaikeuksia, jotka liittyvät siirtomaakomennon ja 30-vuotisen sodan raskaiden seurausten voittamiseen. Vietnamin kansa on kuitenkin täynnä päättävää aikomusta olennoida taistelusankaruutensa tuotannollisessa työssä, käyttää kaikkinaisesti luonnorikkauksiaan muuttaakseen synnyinmaansa kukoistavaksi sosialistiseksi maaksi ja antaa panoksensa Kaakkois-Aasian ja koko maailman kansojen vallankumousasiaan täyttäen siten presidentti Ho Tshi-minhin ja koko kansamme toiveet. Vietnamin kansa on vakuuttunut, että nykyisessäkin vaiheessa se tulee entiseen tapaan saamaan osakseen myötätuntoa, tukea ja veljellistä yhteistyötä Neuvostoliiton taholta, kuten toveri L. I. Brezhnev ja Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen ja Neuvostovaltion muut johtajat ovat monesti korostaneet.

On merkille pantavaa, että me vietnamilaiset ja neuvostoliittolaiset kommunistit, olemme kokoontuneet tänne tänään Lokakuun vallankumouksen vuosipäivän aattona juhliaksemme maidemme kansojen suuria voittoja, jotka on saavutettu yli puolen vuosisadan varrella, ja esittääksemme todisteet puolueidemme ja kansojemme sydämellisestä ystävyydestä, joka lujittuu ja kehittyy yhtämittaisesti kantaen suurenmoisia hedelmiä. Koko puolueemme ja kansamme ovat täynnä päättävää aikomusta kulkea yhdessä neuvostokansan kanssa järkkymättömästi Leninin ja Lokakuun vallankumouksen viitoittamaa tietä, täynnä päättävää aikomusta täyttää loppuun asti presidentti Ho Tshi-minhin evästykset sosialistisen vallankumouksen kehittämisestä ja tehdä kaikkensa, jotta suuri vietnamilais-neuvostoliittolainen ystävyys olisi ikuinen ja murtumaton.

Pravda 29. 10. 1975

Vetoomus maailman naisille

Olemme saapuneet maapallon kaikilta suunnilta Berliiniin, Saksan Demokraattisen Tasavallan pääkaupunkiin, Kansainväliselle naisten vuodelle omistettuun Maailmankongressiin.

Yhteisen tunnuksen — Tasavertaisuus — Kehitys — Rauha — yhdistäminä osoitamme tämän vetoomuksen maapallon kaikille naisille.

Ihmiskunta on 20. vuosisadan viimeisen 25-vuotiskauden kynnyksellä. Se on ennennäkemättömien muutosten aikaa yhteiskuntaelämän kaikilla aloilla.

Olemme todistamassa sitä, kuinka uudet ja taas uudet kansat siirtyvät rauhan ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden tielle.

Historian kanssa kasvotusten me julistamme: nykyisen polven teot ja taistelu määräävät planeettamme kasvoja tulevalla vuosisadalla.

Meistä riippuu, tuleeko siitä kukoistava puutarha vai atomisodan polttama autiomaa; tuleeko siitä kansojen ja valtioiden keskinäiseen kunnioitukseen pohjautuvan rauhanomaisen yhteistyön pla-

neetta vai selkkausten ja epäoikeudenmukaisuuden pesäke.

Meidän itsemme on annettava vastaus kaikkiin näihin kysymyksiin.

Tien tulevaisuuteen määräämme myös me!

Juuri naisille, jotka lahjoittavat elämän, kuuluu erityinen oikeus — ja se on heidän velvollisuutensa — taistella lastemme, lastenlastemme ja kaikkien tulevien polvien valoisan huomispäivän puolesta.

Me kehotamme teitä elämään ja toimimaan tämän nimessä.

Vedotessamme maailman kansalaispiireihin me puolustamme kaikkia niitä, jotka pyrkivät elämään maailmassa, jossa tullaan ratkaisemaan ihmiskunnan kaikki elintärkeät ongelmat, juuri sen vuoksi me vetoamme kansainväliseen solidaarisuuteen!

Rauha — kansat ovat haaveilleet siitä vuosisatoja. Tänään meillä on perusteet luottaa siihen, että siitä tulee kestävä. Takeena siitä ovat käänne "kylmästä sodasta" kohti jännityksen lieventymistä sekä rauhantahtoisten voimien ja kansallisen vapautusliikkeen voimien kasvu.

Sodan vaaraa ei ole kuitenkaan poistettu. Sodan aineellinen valmistelu jatkuu. Aseistukseen käytetään vuosittain 300 miljardia dollaria. Jos nämä varat suunnattaisiin sosiaalisiin tarpeisiin, niin suurempi määrä naisia ja nuoria naisia saisi mahdollisuuden tehdä työtä, saisi sivistyksen ulottuvilleen ja äitiys- ja lastensuojelu turvattaisiin paremmin valtion kustannuksella, voitaisiin ottaa käyttöön ilmaisopetus kouluissa ja voitaisiin tyydyttää tarpeet taiteen ja kulttuurin alalla.

Me julistamme: ei kilpavarustelua, vaan aseriisuntaa! Enemmän varoja naisten laillisten oikeuksien turvaamiseen!

Me esiinnymme sotamonopoleja vastaan.

Me tuomitsemme suuttumuksella militarismin voimat, jotka kaivavat maata rauhan asian alta ja himoitsevat hyötyä sodasta.

Kehitys — edellyttää naisten panosta yhteiskuntaelämään, maidensa poliittisen ja taloudellisen riippumattomuuden asiaan, demokraattisen uudistuksen ja sosiaalisen edistyksen asiaan.

Puolet maailman naisista elää nyt maissa, jotka ovat murtaneet ankaran siirtomaasorron ja -riiston kahleet.

Me julistamme: kehitys — edellyttää kolonialismin raskaan perinnön hävittämistä.

Kansallisen riippumattomuuden valloittamista on täydennettävä taloudellisen riippumattomuuden saavuttamisella. Vasta silloin naiset saavat todelliset oikeudet ja mahdollisuudet määrätä omasta kohtalostaan. Vain vapaa kansa voi turvata naisten lailliset oikeudet.

Pyrimme siihen, ettei kukaan maapallollamme kärsisi nälkää.

Pyrimme siihen, että koko yhteiskunta käyttäisi hyväkseen sosiaalisen edistyksen saavutuksia.

Tasavertaisuus yhteiskunnassa — niin juridinen kuin käytännöllinen — ei tule itsestään. Me pyrimme siihen, että kaikkialla luotaisiin olosuhteet naisten lahjojen ja kykyjen täydelliselle kehittymiselle ja että heidän ihmisarvoaan kunnioitettaisiin.

Me vastustamme kaikkia vanhentuneita sosiaalisia rakenteita, joista johtuen naisten syrjintä säilyy sivistyksen ja palkkauksen alalla sekä heidän yhteiskunnallisessa asemassaan.

Me julistamme: tasavertaisuus — edellyttää yhtäläisiä oikeuksia perheessä ja yhteiskunnassa, yhtäläistä oikeutta työhön ja samaa palkkaa samasta työstä. Me kannatamme naisten laajaa osallistumista yhteiskuntaelämän kaikilla aloilla.

Tasavertaisuutta on mahdotonta saavuttaa ilman itse naisten aktiivista osallistumista.

Me kehotamme teitä tulemaan mukaan tähän taisteluun!

Naisten todellinen vapautus on saavutettavissa maan kansallisen ja sosiaalisen vapautumisen tuloksena, sillä naisten kohtalo on erottamattomasti sidoksissa heidän kansojensa kohtaloon. Rauhan, demokratian, kansallisen riippumattomuuden ja sosiaalisen edistyksen on päästävä voitolle koko maapallolla!

Meidän on omistauduttava näille päämäärille.

Meillä on mahdollisuudet varmistaa niiden toteutuminen.

Naiset, te edustatte suurta voimaa. Kohottakaa äänenne, jotta se kuultaisiin maailman kaikilla kolkilla! Maapallon tulevaisuus riippuu meistä jokaisesta, meidän yhteisistä ponnistuksistamme!

Liittykää yhteen yhteistoimintaa varten!

Naisilla on käytössään moninaisia mahdollisuuksia. Olittepa missä hyvänsä — nais- ja nuorisojärjestöissä, ammattiyhdistyksissä, parlamenteissa ja paikallisissa valtaelimissä, uskonnollisissa, sosiaalisissa ja kulttuurillisissa liitoissa, tuotantolaitoksissa, kaupungeissa ja kylissä, kansallisissa ja kansainvälisissä järjestöissä — olkaa aktiivisia, taistelkaa naisten roolin kohottamisen puolesta! Lujittakaa rauhantahtoisten voimien yhtenäisyyttä.

Kaikkien maanosien naiset! Vastatkaa tähän vetoomukseen ja antakaa sille tukenne!

Antakoon jokainen teistä oman panoksensa rauhan, demokratian, kansallisen riippumattomuuden ja sosiaalisen edistyksen ja tasavertaisuuden asiaan!

(Kansainväliselle naisten vuodelle omistettu Maailmankongressi hyväksyi Vetoomuksen maailman naisille lokakuun 24. päivänä 1975)

Pravda 26. 10. 1975

LOKAKUUN MAAILMANHISTORIALLINEN MERKITYS

Lokakuun tietä Leninin viitoittamaan suuntaan

On historiallisia tapahtumia, jotka kypsyvät vuosien ja vuosikymmenien aikana, mutta toteutuvat sitten yhdessä päivässä järkyttäen koko maailmaa perustuksiaan myöten ja vaikuttaen häipymättömästi sen koko myöhempään kehitykseen. Juuri tällainen tapahtuma oli Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous, jonka 58-vuotispäivää neuvostokansa ja maapallon kaikki edistykselliset ihmiset viettävät. Se aiheutti perusteellisen käänteen Venäjän elämässä ja kohtaloissa, se laski historian ensimmäisen sosialistisen valtion perustan Neuvostojen vallan muodossa antaen mahtavan sysäyksen maailman yhteiskunnalliselle kehitykselle, nopeuttaen vallankumouksellisen taistelun ja vapautustaistelun kulkua ja avaten uuden aikakauden ihmiskunnan kehityksessä — maailman mitassa kapitalismista sosialismiin tapahtuvan siirtymisen aikakauden.

Lokakuun vallankumous asetti päiväjärjestykseen sellaisten nykyistä ihmiskuntaa huolestuttavien mitä tärkeimpien sosiaalisten ongelmien käytännöllisen ratkaisemisen kuin ihmisen toiseen ihmiseen kohdistaman riiston ja kansallisen sorron hävittäminen kautta maailman, työtätekevien ihmisten pelastaminen riistäjäluokkien vuosituhansia jatkuneen herruuden synnyttämistä vitsauksista, kärsimyksistä ja nöyryytyksistä, ihmisen vapaan ja kaikinpuolisen kehityksen varmistaminen sekä rauhan pystyttäminen ja säilyttäminen kansojen välillä. Menneet vuodet eivät ole heikentäneet, vaan kasvavassa määrin voimistaneet Lokakuun vallankumouksellistavaa vaikutusta historian kul-

kuun, kaikkien kansojen kohtaloihin. Reaaliksi sosialismiksi olennoituneet Lokakuun korkeat ihanteet ovat muodostuneet nykyyhteiskunnan poliittisen ja yhteiskunnallis-taloudellisen elämän määrääväksi tekijäksi. Niiden puoleensavetävä voima on kasvanut valtavassa määrin. Valoittaen monien miljoonien ihmisten tajunnan kaikissa maissa ja synnyttäen heissä mitä elävintä mielenkiintoa ne innoittavat työtätekeviä taistelussa rauhan, sosiaalisen edistyksen ja sosialismin puolesta.

Katkeamaton on se aikojen välinen lanka, joka ulottuu Suuresta Lokakuusta nykypäivään. Esittäessään Neuvostojen 3. yleisvenäläiselle edustajakokoukselle selostuksen Neuvostohallituksen toiminnasta vallankumouksen voiton jälkeen kuluneiden 2 kuukauden ja 15 päivän aikana ja hahmotellessaan edessäolevan rakennustyön tavoitteita V. I. Lenin sanoi. "Ja nyt, raivattuamme tiemme vapaaksi historiallisesta ryönästä, me rakennamme mahtavan, valoisan sosialistisen yhteiskuntarakennuksen. Nyt luodaan uudentyyppinen, historiassa ennen näkemätön valtiovalta, jonka kutsumuksena vallankumouksen tahdosta on kaikkinaisen riiston, väkivallan ja orjuutuksen lopettaminen maailmasta" (V. I. Lenin, *Teokset*, 26. osa, s. 465). Monta vuotta on kulunut siitä hetkestä, jolloin nämä sanat lausuttiin. Kaikkien menneiden vuosien ajan Neuvostoliitto on kulkenut ja kulkee nytkin järkkymättömästi eteenpäin Leninin viitoittamaan suuntaan Suuren Lokakuun tietä. Kommunistisen puolueen johdolla neuvostokansa vapautti maansa täydellisesti sosiaalisesta, kansallisesta ja kaikenlaisesta muusta sorrosta, ylitti synnyinmaansa vuosisataisen jälkeenjääneisyyden ja muutti sen mahtavaksi, kukoistavaksi yleiskansalliseksi valtioksi, loi kehittyneen sosialistisen yhteiskunnan ja rakentaa menestyksellisesti kommunismia.

On kulunut 58 vuotta siitä, kun Suuri Lokakuu aloitti uuden, sosialistisen ajanlaskun. Historian kannalta tämä ajanjakso on suhteellisen lyhyt. Mutta kuinka paljon neuvostokansa onkaan kokenut ja kuinka paljon se onkaan tehnyt tänä aikana!

Neuvostokansa on viettänyt Lokakuun juhlia erilaisissa oloissa: niin ankarina sodan päivinä kuin rauhanomaisen työn päivinä niin, että juhlien seuralaisena on ollut sekä voittojen tuoma ilo että takaiskujen aiheuttama katkeruus. Jokaisella päättyvällä vuodella on ollut omat erityiset, vain sille ominaiset tunnusmerkit ja piirteet. Mutta kaikki yhdessä otettuna nämä vuodet ovat olleet ikäänkuin askelmia Neuvosto-Synnyinmaan kohoamisessa takapajuisuudesta edistykseen, kansanjoukkojen kurjuudesta ja pimeydestä turvattuun, sivistyneeseen elämään, riistosta vapauteen, vallankumouksen voitosta sosialismin täydelliseen ja lopulliseen voittoon.

Neuvostokansan ja koko neuvostoyhteiskunnan elämän aineellisena perustana on talous. Se on valtavan mittava ja rakenteeltaan mutkikas kompleksi, joka koostuu

teollisuus- ja maataloustuotannosta, rakennusteollisuudesta, mitä nykyaikaisimmista liikenne- ja tietoliikennevälineistä, nopeasti kehittyvästä neuvostoliittolaisesta kaupasta ja palvelualasta. Neuvostoliiton taloudessa on tapahtunut syviä laadullisia muutoksia. Raskaan ja kevyen teollisuuden alalla on ilmestynyt monia uusia aloja ja tuotantolajeja, laajasti sovelletaan täydellisempiä työvälineitä ja materiaaleja, edistyksellisiä teknologisia prosesseja ja jalostusmenetelmiä. Tuotannon voimaperäistämiseen ja sen jatkuvaan keskittämiseen ja rikoistumiseen tähtäävää linjaa toteutetaan johdonmukaisesti. Tuotannon teknisen perustan muuttumisen myötä suuria muutoksia on tapahtunut myös työn luonteessa. Työläisten ja insinööriteknisen henkilökunnan yleinen ammattiosasto on kohonnut, työntekokulttuuri on kohentunut ja työn luova luonne tulee paremmin esiin. Tieteen ja tuotannon väliset yhteydet laajentuvat ja lujittuvat, kansantalouden suunnittelua ja johtoa täydellistetään. Kaikki nämä taloudessa tapahtuvat laadulliset muutokset saavat viime kädessä ilmauksensa työn tuottavuuden ja yhteiskunnallisen tuotannon tehokkuuden kasvussa.

Neuvostoliiton sosialistinen talous antaa mahdollisuuden ratkaista mitä vaikeimpia sosiaalisia tehtäviä, ennen muuta sellaiset kuin kansan hyvinvoinnin järjestelmällinen lisääminen sekä kaupukien ja maaseudun, henkisen ja ruumiillisen työn välisten olennaisten erojen eliminoiminen.

Kehittyneessä sosialistisessa yhteiskunnassa vallitsevat vastaavasti kypsät sosiaalis-poliittiset ja yhteiskunnallisen tajunnan muodot. Tälle yhteiskunnalle on luonteenomaista: maan kaikkien luokkien ja sosiaalisten ryhmien, kaikkien kansakuntien ja kansallisuuksien yhdistyminen yhtenäiseksi yhteisöksi, jonka nimi on neuvostokansa; yleiskansallisen sosialistisen valtion kaikkinainen lujittuminen, demokratian edelleen laajentuminen, laajojen työtätekevien joukkojen mukaan tulo yhteiskunnan ja valtion asioiden hoitoon. Neuvostoliitossa on saavutettu neuvostoihmisten korkea kulttuuri-, tietoisuus- ja järjestyneisyystaso, on päästy siihen, että ihmiset ymmärtävät yhteiskunnallisen velvollisuutensa ja että neuvostoihmisten luomistarmo, työ- ja poliittinen aktiivisuus ja aloitteellisuus osoittavat kasvua. Kaikki tämä ilmenee selvästi sosialistisessa kilpailussa, joka on muodostunut yleiskansalliseksi ja josta on tullut neuvostoliittolaisen elämänmuodon erottamaton yhdysosa. Marxismi-leninismistä on tullut koko neuvostokansan yhteinen ideologia, joka muodostaa sen moraalis-poliittisen yhtenäisyyden henkisen perustan.

L. I. Brezhnev on piirtänyt selvän ja vaikuttavan kuvan neuvostomaan saavutuksista kommunismiin johtavalla tiellä: "Me olemme luoneet täysin uuden maailman: uusien — sosialististen — suhteiden maailman, uuden — neuvostoliittolaisen — ihmisen maailman. Neuvostoihmisten henkinen näköpiiri on avartunut jät-

tiläismäisesti, muutos on tapahtunut heidän moraalisessa olemuksessaan ja heidän asenteessaan työhön, yhteiskuntaan ja toisiinsa. Uudistunut ja sosialismin uudistama maamme näyttäytyy ihmiskunnalle koko mahdissaan ja suuruudessaan, suurenmoisen kansansa lahjakkuuden koko loistossa."

NKP:n keskuskomitean, SNTL:n korkeimman neuvoston puhemiehistön ja SNTL:n ministerineuvoston neuvostokansalle, SNTL:n kaikille työtätekeville Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 50-vuotispäivän johdosta osoittamassa vetoomuksessa sanottiin: "Lokakuun kymmenen päivää järkyttivät maailmaa, puoli vuosisataa ovat muuttaneet sen". Neuvostoliitossa tapahtuneilla sosialistisilla uudistuksilla on ollut valtava osuus nykymaailman kasvojen muuttamisessa. Lokakuun välittömästä vaikutuksesta on päässyt syntymään ja lujittumaan sosialistinen maailmanjärjestelmä, jolla on yhä mahtavampi vaikutus maailman yhteiskunnalliseen kehitykseen ja joka on ratkaiseva voima taistelussa ihmiskunnan sosiaalisen edistyksen puolesta. Imperialismin siirtomaajärjestelmä on luhistunut. Sen raunioille on syntynyt ja syntyy jatkuvasti uusia, riippumattomuuden saaneita valtioita; osa niistä noudattaa sosialistista kehityssuuntaa. Maailman kommunistinen liike on muuttunut nykyajan vaikutusvaltaisimmaksi poliittiseksi voimaksi. Laajaksi on kehittynyt kansainvälinen rauhanpuolustajien liike, joka myötävaikuttaa imperialistien aggressiivisten toimien ja näiden lietsoman uuden maailmansodan ehkäisemiseen. Kansainvälinen tilanne normalisoituu yhä enemmän, yhteiskunta- ja poliittiselta järjestelmältään erilaisten valtioiden rauhanomaisen rinnakkainolon periaate on vähitellen vakiintumassa kansainvälisten suhteiden normina. Viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana kaikki nämä maailman kehityksessä ilmenneet myönteiset prosessit, jotka juontavat alkunsa Suuresta Lokakuusta, kasvoivat ja syventyivät edelleen vahvistaen Leninin ajatusta siitä, että ennemmin tai myöhemmin muutkin maat siirtyvät väistämättömästi sille tielle, jota neuvostomaa on lähtenyt kulkemaan.

Neuvostovaltion 23. vuosipäivän johdosta esittämässään tervehdyksessä amerikkalainen kirjailija T. Dreiser kirjoitti oikeutetusti: "Maailma näkee edessään ainoan, todella voimallisen ja mahtavan esimerkin siitä, mitä yleinen tasavertaisuus ja sosiaalinen hyvinvointi pystyvät tekemään. — tällaisena ikuisesti elävänä esimerkkinä on Neuvostoliitto". Nyt Neuvostoliitto taistelee kansojen vapauden, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden, rauhan ja turvallisuuden puolesta kiinteässä liitossa muiden Lokakuun vallankumouksen asialle uskollisten sosialististen maiden kanssa.

Neuvostojen maa viettää tämänkertaista Lokakuun juhlaa yhdeksännen viisivuotiskauden viimeisenä, päättävänä vuonna. Tämän viisivuotiskauden perustehtävät määriteltiin NKP:n 24. edustajakokouksessa. Valtava vaikutus viisivuotissuunnitelman menestyk-

selliseen täyttämiseen, puolue-, neuvosto-, talous-, ammattiyhdistys-, Komsomol-järjestöjen ja ylipäänsä kaikkien neuvostoihmisten toiminnan tehostamiseen on ollut dustajakokouksen jälkeen pidetyillä NKP:n keskuskomitean täysistunnoilla, joissa seikkaperäisesti tarkasteltiin kansantalouden kehittämiseen liittyviä kysymyksiä. Suuri poliittinen ja teoreettinen merkitys on ollut NKP:n keskuskomitean pääsihteerin L. I. Brezhnevin esiintymisillä, jotka ovat mobilisoineet työtätekevät aktiiviseen taisteluun puolueen hahmottelemien suunnitelmien täyttämiseksi ennen määräaikaa.

Lokakuun vallankumouksen kolmannelle vuosipäivälle omistetussa juhlaistunnossa V. I. Lenin kiinnitti työtätekevien huomiota talouselämän kysymyksiin sanoen, että juhlapäivänä heidän on ilmaistava vielä suurempaa työintoa, tahtoa työhön ja sinnikkyyttä, joista taloudellisen rakennustyön menestykset ovat riippuvaisia. Leniniläistä perinnettä noudattaen neuvostokansa osoittaa juhlapäivinä korkeata tietoisuutta, työintoa ja taipumatonta tahtoa edessään olevien kommunistisen rakennustyön tehtävien luovaan ratkaisemiseen.

Puolueen ja kansan teoilla ja mietteillä on yksi pääsuunta — yhdeksännen viisivuotiskauden päätökseen vieminen mahdollisimman hyvin ja mahdollisimman suotuisten aineellisten edellytysten luominen kansantalouden uudelle nousulle. Neuvostolehdistö on tävnnä tiedotuksia metallurgien, voimatalousalan työntekijöiden, kemian teollisuuden työntekijöiden, koneenrakentajien, hiilityöläisten, öljyteollisuuden työläisten sekä muiden raskaan ja kevyen teollisuuden alojen työläisten ja toimihenkilöiden, maataloustyöntekijöiden, tiedemiesten, kulttuurin ja taiteen edustajien saavuttamista menestyksistä. He vastaavat puolueen vetoomuksiin käytännön teoilla.

Monet työläiset ja kolhoosilaiset, tuotantolaitokset, teollisuusalat, kaupungit ja kokonaiset tasavallat ovat jo täyttäneet viisivuotissuunnitelmansa ennen määräaikaa.

Yhdeksännen viisivuotissuunnitelman täyttäminen tulee merkitsemään ei vain yksinkertaista tuotannon lisäystä, joka lasketaan tonneissa, metreissä, kappaleissa ja muissa mittayksiköissä, vaan myös uusien tuotteiden luomista, monien vanhojen valmisteiden rakenteellista parantamista, tuotteiden laadun parantumista ja koko teollisuustuotannon teknisen tason kohoamista, sosialismin tuotantovoimien nousua uudelle, korkeammalle askelmalle. Kommunistinen puolue tekee kaiken tarvittavan, jotta sosialistisen teollisuuden dynaamisuus ja mittavuus kasvaisivat jatkuvasti.

SNTL:n ministerineuvosto käsitteli äskettäisessä istunnossaan Neuvostoliiton kansantalouden kehittämisen valtiollisen suunnitelman täyttämistä vuoden 1975 yhdeksän kuukauden osalta. Ministerineuvosto totesi, että neuvostotalouden kehitys on tapahtunut NKP:n 24. edustajakokouksen antamien viisivuotissuunnitelmaa

koskevien toimintaohjeiden mukaisesti. Kuluvan vuoden tammikuusta syyskuuhun teollisuustuotannon lisäys oli 7,8 % viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna vuositavoitteen ollessa 6,7 %. Yli suunnitelman on toteutettu ja myyty teollisuustuotteita 5 miljardin ruplan edestä, työn tuottavuus teollisuudessa on kasvanut 6,1 % suunnitelman edellyttäessä 5,7 %.

Maassa toteutetaan toimenpiteitä kansan hyvinvoinnin edelleen lisäämiseksi. Työläisten ja toimihenkilöiden keskimääräinen palkka on kohonnut 3,7 % viime vuoden vastaavan ajanjaksoon verrattuna. Vähittäistavaranvaihto valtion- ja osuuskaupassa on kasvanut 7,2 %. Valtion pääomansijoitusten turvin yhdeksässä kuukaudessa on rakennettu asuintalot, joiden yhteinen pinta-ala käsittää noin 41 miljoonaa m^2.

Puolueen ponnistusten ansiosta myös maatalous on saavuttanut merkittävää menestystä. Neljän viime vuoden aikana viljan keskimääräinen vuosituotanto on ollut 24 miljoonaa tonnia kahdeksannen viisivuotiskauden keskitasoa korkeampi. Tunnettua on, että vuosina 1972 ja 1974 sääolosuhteet olivat maatalouden kannalta varsin epäsuotuisat. Myös nykyinen vuosi muodostui maatalouden kannalta raskaaksi. Pyrkien voittamaan vaikeudet maataloustyöntekijät tekivät koko maan avulla kaiken mahdollisen kasvattaakseen ja korjatakseen sadon. Puolue toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä maatalouden muuttamiseksi neuvostotalouden korkeatuottoiseksi alaksi. Viime vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna karjatalouden perustuotteiden hankinnat ovat lisääntyneet. Maataloustuotannon aineellis-tekninen perusta on lujittunut entisestään .Neuvostokansa on järkkymättömän varma siitä, että nämä toimenpiteet tuottavat hedelmällisiä tuloksia jo lähitulevaisuudessa.

Mahtava sosialistinen talous. kansan kasvanut tietoisuus, sen mitä runsaimmat rakennustyössä saadut kokemukset ja edistynein neuvostotiede sallivat nyt ratkaista käytännössä sellaisia jättiläismäisiä taloudellis-teknisiä tehtäviä, jollaisista vielä aivan hiljattain saatoimme ainoastaan haaveilla. Luoteis-Siperian öljyalueita kehitetään nopeasti. Tämä entinen korpiseutu on nyttemmin muuttumassa maan suureksi teollisuusalueeksi uusine kaupunkeineen, kemian teollisuuden laitoksineen, rauta- ja autotehtaineen.

Baikalin—Amurin päärata — BAM — on muodostunut yleiskansalliseksi rakennustyömaaksi. Hiljattain otettiin kolmea kuukautta ennen määräaikaa käyttöön Amurin yli johtava puolitoistakilometrinen rautatiesilta. BAM:in rakentaminen antaa mahdollisuuden ryhtyä hyödyntämään Siperian tämän osan mitä rikkaimpia luonnonrikkauksia, jotka sijaitsevat aiemmin vaikeapääsyisillä alueilla. BAM on paitsi suuri rakennustyömaa myös suuri koulu, joka kasvattaa kymmenien tuhansien ihmisten, etupäässä nuorten, tahtoa ja mielenlujuutta opettaen heitä voittamaan vaikeudet ja auttaen muovaamaan heissä marxilais-le-

niniläistä maailmankatsomusta.

Valtava tehtävä, jonka ratkaisemiseen neuvostokansa on nyt ryhtymässä, on Venäjän Federaation ei-mustanmullan vyöhykkeen kehittäminen. Tälle vyöhykkeelle ovat keskittyneet suuret rikkaudet — 24 prosenttia VSFNT:n kyntömaasta, ja tällä vyöhykkeellä asuu noin yksi neljäsosa Neuvostoliiton väestöstä. Ei-mustanmullan vyöhykkeen valtavien mahdollisuuksien hyväksikäyttö ja sen maiden rikastuttaminen vaikuttavat suotuisasti ei vain tämän vyöhykkeen väestön elämään, vaan myös koko neuvostokansan elämään lujittaen maan taloutta entisestään.

Antaen valtavan merkityksen kansantalouden edelleen kehittämiselle puolue pitää tämän kehityksen avainongelmana koko työn laadun parantamista. Kysymys ei ole ainoastaan tuotteiden laadun kohottamisesta, millä on ensisijainen merkitys. Tehtävänä on myös kohottaa korkeammalle tasolle suunnittelun ja johtamisen sekä tuotantolaitosten ja -yhtymien taloudellisen ja organisatorisen toiminnan laatu. Taistelu korkealaatuisen työn puolesta on taistelua työntekijäkunnan ammattitaidon jatkuvan kasvun, korkean tuotanto- ja työntekikulttuurin ja todella tieteellisen lähestymistavan puolesta.

Neuvostotalouden saavutukset ovat erottamattomasti sidoksissa neuvostotieteen saavutuksiin. Neuvostovallan alkupäivistä lukien tieteestä tuli maassamme tärkeä valtiollinen asia. Kommunistinen puolue on aina pitänyt ja pitää huolta tieteen kaikkien alojen kehittämisestä, laajojen perustavien ja sovellettujen tutkimusten käynnistämisestä, tiedemiesten voimien ja huomion keskittämisestä tieteellis-teknisen edistyksen lupaavimmille suunnille, tieteen ja tuotannon välisestä yhteydestä ja tieteen saavutusten mahdollisimman nopeasta realisoimisesta.

Lokakuun 58-vuotispäivän aattona neuvostokansa vietti kotimaisen tieteen maineikasta historiallista merkkipäivää Neuvostoliiton tiedeakatemian 250-vuotispäivää. Juhla muodostui tieteen saavutusten ja menestysten, ihmisjärjen värikkääksi katselmukseksi. Samalla se muodostui mahtavaksi välikappaleeksi maan kaikkien tieteellisten voimien mobilisoimiseksi uusien tutkimusten suorittamiseen ja uusien keksintöjen tekemiseen sosialistisen Isänmaan kunniaksi ja parhaaksi. NKP:n keskuskomitean, SNTL:n korkeimman neuvoston puhemiehistön ja SNTL:n ministerineuvoston tervehdyksessä ja toveri L. I. Brezhnevin SNTL:n tiedeakatemian 250-vuotispäivälle omistetussa juhlaistunnossa pitämässä puheessa tiedemiesten toiminta arvostettiin korkealle ja heille asetettiin uudet, jättiläismäiset tehtävät. Sosialismi luo laajat mahdollisuudet jatkuvaan kaikinpuoliseen ja nopeaan edistymiseen tieteellisten tutkimusten ja tiedostamisen kaikilla aloilla. Puolue on asettanut tiedemiesten ja tieteellisten tutkimuslaitosten tehtäväksi käyttää paremmin hyväksi käsillä olevia mahdolliuuksia tieteen kehittämiseksi ja laajentaa nykisestään tie-

teen ja tuotannon yhteysmuotoja. Vain sillä ehdolla tieteen rooli välittömänä tuotantovoimana pääsee ilmenemään täydellä teholla. "Puolue on asettanut erittäin tärkeän tehtävän: yhdistää tieteellis-teknisen kumouksen saavutukset sosialismin etuuksiin", L. I. Brezhnev sanoi. Sen ratkaisu riippuu monessa suhteessa tiedemiesten sinnikkäästä ja tehokkaasta toiminnasta.

Yli miljoona ihmistä työskentelee Neuvostoliitossa tieteen eri aloilla. Se on valtava intellektuelli voima. Suurimmatkaan tehtävät eivät ole sille ylivoimaisia. Puolue odottaa tiedemiehiltä yhä syvällisempää ja rohkeampaa uusien prosessien ja ilmiöiden tutkimista, heidän aktiivista panostaan tieteellis-teknisen edistyksen kaikkinaiseen jouduttamiseen kansantalouden kaikilla aloilla, syntyvien ongelmien syvää erittelyä ja vastuuntuntoisia suosituksia niiden parhaista ratkaisemistavoista kommunismin riemuvoiton hyväksi.

Kaikki, mitä Kommunistinen puolue tekee talouden, kulttuurin ja tieteen alalla, suuntautuu viime kädessä kansan parhaaksi. Kansan hyvinvoinnin jatkuva lisääminen on ollut ja pysyy NKP:n talouspolitiikan korkeimpana päämääränä. Yhdeksännellä viisivuotiskaudella asetettu tehtävä — kansan aineellisen ja sivistyksellisen elintason merkittävä kohottaminen — määrää kansantalouden kehityssuunnan pitemmälläkin tähtäimellä.

Tätä nykyä neuvostokansan koko elämä sujuu Kommunistisen puolueen 25. edustajakokouksen merkeissä. NKP:n edustajakokoukset ovat mitä tärkeimpiä yhteiskunnallispoliittisia tapahtumia Neuvostoliiton elämässä, joilla on myös valtava kansainvälinen merkitys. Ne määräävät puolueen sisä- ja ulkopoliittisen linjan sekä käsittelevät ja ratkaisevat kommunistisen rakennustyön tärkeimpiä kysymyksiä. "Puolueemme on hallitseva puolue, ja puolueen edustajakokouksen päätös on velvoittava koko tasavallalle . . .", sanoi Lenin (*Teokset*, 32. osa, s. 209). NKP:n 25. edustajakokous tekee yhteenvedon yhdeksännen viisivuotissuunnitelman täyttämisestä, puolueen sisä- ja ulkopolitiikasta kuluneen viiden vuoden varrella, ja määrittää neuvostokansan uudet tehtävät kommunismin rakentamisessa.

NKP:n keskuskomitean päätös "Sosialistisesta kilpailusta NKP:n 25. edustajakokouksen vastaanottamiseksi ansiokkaalla tavalla" sai aikaan uuden nousun neuvostokansan työ- ja poliittisessa aktiivisuudessa. Kaikkialla — jokaisessa tuotantolaitoksessa, rakennustyömailla, kolhooseissa ja sovhooseissa — tehdään iskutyötä ja kaupunkien ja maaseudun työntekijät osoittavat kasvavaa innostusta taistellessaan toisen vuosipuoliskon kireiden tavoitteiden ja edessä olevan puolueen edustajakokouksen kunniaksi antamiensa lisäsitoumusten täyttämiseksi.

Neuvostoliiton sisäinen elämä ei ole erotettavissa sen kansainvälisestä asemasta. Kommunistisen puolueen ja Neuvostovaltion sisä- ja ulkopolitiikka ovat erottamattomasti sidoksissa toisiinsa kuten saman asian kaksi puolta. Tämä

puolueen politiikan ykseys määräytyy sosialistisen valtion luonteesta, se juontuu Leninin opista. "Olemme koko ajan tietäneet emmekä unohda, että ajamamme asia on kansainvälinen asia..." (*Teokset*, 31. osa, s. 387). Neuvostoliiton ulkopolitiikan peruspäämääränä on turvata suotuisat rauhanomaiset olosuhteet kommunistiselle rakennustyölle. Tämä ulkopolitiikka palvelee neuvostokansan ja muiden sosialististen maiden kansojen rauhanomaisen rakennustyön etuja, se lähtee siitä, että sosialismi on luonteeltaan sellainen yhteiskunta, joka sulkee pois anastussodat. Sosialismin ja rauhan erottamattomuus julistettiin jo Neuvostovallan ensimmäisessä asetuksessa — Asetuksessa rauhasta. "Työväenliike perii voiton ja raivaa tien rauhaan ja sosialismiin" — näin päättyi kuuluisa selostus rauhasta, jonka Lenin piti Lokakuun vallankumouksen voiton jälkeisenä päivänä.

Rauha on samassa määrin tarpeen kaikille kansoille, kaikki valtiot ovat kiinnostuneita maailmanlaajuisen ydinsodan vaaran poistamisesta. Tämä on perustana kaikkien kansojen yhteisille ponnistuksille rauhan ja turvallisuuden lujittamiseksi. Rauhan lujittaminen maan päällä luo suotuisat mahdollisuudet kaikkien kansojen taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen varmistamiseen.

NKP:n 24. edustajakokouksen esittämä Rauhanohjelma, jota Neuvostoliitto ja sosialistiseen yhteisöön kuuluvat maat johdonmukaisesti toteuttavat, vastaa kaikkien kansojen etuja. NKP:n keskuskomitean politbyroo, SNTL:n korkeimman neuvoston puhemiehistö ja SNTL:n ministerineuvosto ovat arvostaneet korkealle L. I. Brezhnevin merkittävän panoksen NKP:n ja Neuvostovaltion ulkopoliittisen linjan toteuttamiseen, Rauhanohjelman kehittelyyn ja täytäntöönpanoon, millä on ollut valtava rooli kansainvälisen jännityksen lieventymisen aikaansaamisessa.

Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen työn päätökseen vieminen ja se, että Euroopan 33 maan, USA:n ja Kanadan johtohenkilöt allekirjoittivat Päätösasiakirjan, joka sisältää maiden välisten suhteiden periaatteet, ovat tapahtumia, joilla kansainvälisessä elämässä ei ole ollut ennakkotapausta. Nyt tarvitaan kaikkien Päätösasiakirjan allekirjoittaneiden ponnistuksia, jotta siihen merkityt asettamukset ja saavutetut sopimukset toteutuisivat käytännössä.

Neuvostohallitus esitti äskettäin uuden tärkeän aloitteen esittämällä YK:n 30. istuntokauden tarkasteltavaksi kysymyksen yleistä ja täydellistä ydinasekieltoa koskevan sopimuksen solmimisesta. Neuvostoliitto esitti yleiskokouksen nykyisen istuntokauden tarkasteltavaksi myös kysymyksen uusien joukkotuhoaseiden ja -asejärjestelmien kehittelyn ja tuotannon kieltämisestä. Tämän kysymyksen ajankohtaisuus johtuu siitä, että tieteen ja tekniikan nykyisen rajun kehityksen olosuhteissa on olemassa todellinen vaara, että siinä tai tässä maassa luodaan ase, joka on vielä tuhoisampi kuin

ydinase. Sen vuoksi syntyy välttämättömyys asettaa reaali este tällaisen vaaran mahdollisen ilmaantumisen tielle. Neuvostoliiton ehdotus edellyttää sellaisen kansainvälisen sopimuksen solmimisao, joka velvoittaisi kaikki valtiot, ennen muuta suurvallat, olemaan kehittelemättä ja tuottamatta uusia joukkotuhoaseita ja -asejärjestelmiä, luopumaan auttamasta ja kannustamasta kaikkea siihen suunnattua toimintaa. Sopimuksen solmiminen oli korkeaa humaanisuutta osoittava teko, joka vastasi koko ihmiskunnan etuja.

Kommunistinen puolue, Neuvostovaltio ja neuvostokansa ovat päättävästi ja johdonmukaisesti kannattaneet ja tulevat kannattamaan jännityksen edelleen lieventämistä, kansainvälisen ilmanalan tervehdyttämistä, maailmanrauhan ja kaikkien kansojen turvallisuuden lujittamista.

Suuren Lokakuun 58-vuotispäivä käy yksiin toisen maineikkaan historiallisen merkkipäivän — Venäjän vuosina 1905—1907 vallankumouksen 70-vuotispäivän kanssa. Venäjän vallankumous 1905—1907 oli Lokakuun vallankumouksen kenraaliharjoitus, sen esinäytös. Imperialismin kaudella tapahtuneen ensimmäisen kansan vallankumouksen vuosina tuli selvästi esiin V. I. Leninin rooli marxismin suurena teoreetikkona, työväenluokan ja kaikkien työtätekevien johtajana. Poliittista kypsyyttä ja vallankumouksellista mielenlujuutta osoitti tuolla kaudella Leninin luoma uudentyyppinen marxilainen puolue, jonka johdolla proletariaatti ja laajat talonpoikaisjoukot nousivat ase kädessä itsevaltiuutta vastaan, sosiaalista ja kansallista sortoa vastaan. Vallankumous 1905—1907, Lokakuun Suuri sosialistinen vallankumous ja meidän päivinämme tapahtuva kommunistinen rakennustyö ovat vallankumouksellisen historiallisen kehityksen samaa saumatonta linjaa.

Työtätekevien tajunnassa Lenin — Lokakuu — Puolue — Kommunismi sulautuvat yhdeksi kokonaisuudeksi. Viettäessään juhlavasti Lokakuun vuosipäivää he kääntävät ajatuksensa ja tunteensa Lokakuun johtajan — V. I. Leninin — ja hänen luomansa ja hänen suurta työtään jatkavan Kommunistisen puolueen puoleen, jonka johdolla neuvostokansa täyttää järkkymättömästi Leninin neuvoja kulkien varmoin askelin kohti kommunismin täydellistä voittoa.

Lokakuun vallankumouksen korkealle nostama suuri sosialismin lippu liehuu voitokkaasti neuvostomaan ja muiden sosialististen maiden yllä vertauskuvana kommunismin tulevasta riemuvoitosta kautta maailman.

Kautta maailman kaikuvat näinä päivinä Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen keskuskomiten tervehdysten sanat:

— Eläköön Lokakuun Suuren sosialistisen vallankumouksen 58-vuotispäivä!

— Marxismi-leninismin lipun alla, Kommunistisen puolueen johdolla eteenpäin kohti kommunismin voittoa!

KOMMUNIST
n:o 15, 1975

MILAN MATOUŠ

Revisionismin looginen loppu

Tshekkoslovakian tilanteessa 1960-luvun lopulla tapahtunut kehitys on vahvistanut, että revisionistisissa asemissa on mahdotonta pysyä kauan. On olemassa kaksi mahdollista tietä, jotka johtavat pois näistä asemista. Toinen niistä edellyttää virheiden tiedostamista ja niiden korjaamista rehellisellä työllä yhteiskunnan parhaaksi. Tätä tietä kulkee valtaosa niistä, jotka olivat väliaikaisesti erehtyneet uskomaan Tshekkoslovakiassa ja Tshekkoslovakian Kommunistisessa puolueessa vuonna 1968 levitettyä oikeisto-opportunistista demagogiaa.

Toinen tie johtaa revisionistisiten asemien puolustamiseen ja sittemmin avoimeen siirtymiseen kansainvälisen taantumuksen palvelukseen. Tätä tietä kulkee muutama sata henkilöä Tshekkoslovakian poliittisten emigranttien joukosta ja kourallinen maassa asuvia luopioita — sellaisia kuin Dubček, Kriegel, Mlnarž ja eräät muut.

Emigranttien joukosta kansainvälinen antikommunistinen koneisto käyttää intensiivisimmin niin sanottujen reformistikommunistien ryhmää. Nämä henkilöt ovat niitä, jotka uskottelevat edelleen olevansa kommunisteja ja marxilaisia, vaikka osallistuvat jopa antikommunistisiin kampanjoihin, antavat haastatteluja "Vapaalle Euroopalle" ja ottavat osaa kapitalististen maiden sisäpoliittiseen elämään poliittisen painostuksen menetelmää soveltavien taantumuksellisimpien oikeistoryhmien riveissä.

Luopiot, jotka kutsuvat itseään "reformisti-kommunisteiksi", kehottavat jatkamaan Tshekkoslovakiassa sitä, mikä loppui elokuussa 1968. He ovat ryhmittyneet Roomassa julkaistavan emigranttilehden *"Listyn"* ympärille. Tätä lehteä johtavat ja rahoittavat samat piirit, jotka määräävät antikommunistisen propagandakoneiston suunnan.

---

*) *Lyhennelmä tshekkoslovakialaisessa "Tvorba"-nimisessä viikkolehdessä (N:o 34, 20. 8. 1975) samalla otsikolla julkaistusta kirjoituksesta. Kirjoittaja on TKP:n keskuskomitean alaisen Marxismi-leninismin instituutin apulaisjohtaja Milan Matouš.*

"Reformisti-kommunistien" harvalukuinen ryhmä pyrkii porvarillisten antikommunististen keskusten suunnitelmien ja ohjeiden mukaisesti antamaan vääriä tietoja länsimaiden kommunistisille veljespuolueille ja johtamaan näitä puolueita harhaan. Mitä vähemmän se onnistuu, sitä enemmän he ovat kääntyneet — etenkin viime aikoina — sosiaalidemokratiaan ja "uusvasemmistolaisiin" päin.

Juuri nämä henkilöt, jotka 1960-luvulla esittäytyivät kernaasti "Prahan kevään" olennoitumaksi ja jotka ovat toistaneet sen tunnuslauseita tähän saakka, ilmentävät opportunismin ja revisionismin aatteellis-poliittista luisumista antikommunismiin.

1960-luvulla he julistautuivat "luoviksi", "todellisiksi" marxilaisiksi. Nykyään toiset heistä luopuvat avoimesti marxilaisuudesta, toiset taas jatkavat marxismin vääristelyjä. Esimerkiksi revisionistiset taloustieteilijät Ota Šik, Eugen Lebl ja Radoslav Selucki torjuvat nyttemmin marxilaisuuden. Šik yrittää viimeisillä kirjoillaan lujittaa niiden rivejä, jotka ovat yli sadan vuoden ajan todistelleet "Karl Marxin virheellisyyttä". Radoslav Selucki on kaskumainen esimerkki poliittisesta värinvaihtelusta. Aikoinaan hän kirjoitti teoksen "Länsi on länsi", joka arvosteli imperialismia. Nyt maanpaossa ollessaan hän on kirjoittanut antikommunistisen pamfletin "Itä on itä" "korjatakseen" entiset toimintonsa ja ollakseen mieliksi työnantajilleen.

Irži Gochman, joka vuonna 1968 oli Rude Pravon toimituksen oikeistovoimien pääedustajia ja joka sitä ennen oli useita vuosia työskennellyt kirjeenvaihtajana Washingtonissa, otettiin piakkoin ulkomaille siirtymisensä jälkeen (v. 1974) työhön Columbusin kaupungissa olevaan yliopistoon (USA, Ohion osavaltio), missä hän kantaa kortensa kekoon tulevien amerikkalaisten lehtimiesten kasvattamisessa. Näiden henkilöiden kohtalot vahvistavat vielä kerran, että revisionistinen "todellinen marxilaisuus" on lähempänä antikommunistista "marxologiaa" kuin todellista tieteellistä sosialismia.

1960-luvun revisionistit uskottelivat olevansa periaatteellisia dogmaattisuuden vastustajia. Nykyään he ylistävät karkeimman laatuista skolastiikkaa — kiinalaista maolaisuutta. Näin tekevät niin tshekkoslovakialaiset luopiot kuin R. Garaudy, niin porvarilliset ja pikkuporvarilliset ideologit kuin mitä erilaatuisimmat poliitikot J.-P. Sartresta aina F.-J. Straussiin. Mikä yhdistää näitä aatteellis-poliittiselta suuntaukseltaan niin erilaisia ihmisiä, mikä toimii heidän yhteisenä nimittäjänään maolaisuuden kumartamisessa? Ennen kaikkea viha Neuvostoliittoa, marxismi-leninismiä ja olemassa olevaa sosialismia kohtaan.

Tshekkoslovakian oikeistovoimat käyttivät 1960-luvulla demokratiaa ja humanismia tunnuslauseinaan. Eräät näistä henkilöistä

ovat maanpaossa siirtyneet avoimesti uusfasismin asemiin. Porvarillisten poliittisten voimien sisäisessä polarisoitumisessa poliittiset emigrantit sijoittuvat taantumuksellisimpaan siipeen. L. Pachman palvelee BRD:ssä F.-J. Straussin johtaman CSU:n agitaattorina. Iwan Switak julistaa uusfasistisia tunnuslauseita ja ihastelee samanaikaisesti maolaisuutta. Selvän käsityksen siitä, mitä tshekkoslovakialaiset poliittiset emigrantit todellisuudessa ajattelevat "demokraattisesta" ja "humaanista" sosialismista, saa heidän yhteisistä esiintymisistään Solzhenitsynin, äskettäin kuolleen kardinaali Mindszentyn, länsisaksalaisen Springerin lehtikonsernin, "Vapaan Euroopan" yms. kanssa.

Tämän vuoden tammikuussa länsisaksalaisessa Bad Weisseen kylpyläkaupungissa pidetty konferenssi on kaunopuheinen osoitus siitä, kuinka pitkälle ovat menneet ne henkilöt, jotka vuonna 1968 ylistivät isänmaallisuutta, kansallisia etuja ja kansallista omaleimaisuutta järjestäen äänekkäitä nationalistisia paraateja ja elvyttäen vanhoja porvarillisia nationalistisia perinteitä ja vertauskuvia. Erilaisten taantumuksellisten tshekkoslovakialaisten emigranttiryhmien johtajat kokoontuivat tähän konferenssiin yhdessä sudeettisaksalaisten revanssihenkisen osakunnan johtajien kanssa. Niin sanottujen "reformistikommunistien" puolesta puheenvuoron käytti J. Pelikanin nimissä luopio Josef Pockstefl. Sudeettisaksalaisia revanssintavoittelijoita edusti heidän "presidenttinsä" Walter Becher. Emigrantit käsittelivät yhdessä revanssintavoittelijoiden kanssa "yhteisen synnyinmaan" — Tshekkoslovakian — poliittisen järjestelyn ohjelmaa.

On merkille pantavaa, että tämä oli ensimmäinen kerta, jolloin tshekkoslovakialaiset emigrantit ryhtyivät näin avoimeen yhteistyöhön länsisaksalaisten fasistien ja revanssintavoittelijoiden kanssa. Porvarillinen emigranttikunta ei uskaltautunut moiseen itsenäisesti. Tämä tapahtui vasta nyt niiden ihmisten aktiivisen osanoton turvin, jotka vielä äskettäin vaativat itselleen yksinoikeutta tshekkoslovakialaiseen isänmaallisuuteen ja syyttivät TKP:n koko entistä politiikkaa riittämättömästä "kansallisesta ylpeydestä", riittämättömästä kunnioituksesta kansallisia perinteitä kohtaan ja riittämättömästä "itsenäisestä aloitteellisuudesta ulkopolitiikassa".

Tshekkoslovakiassa oleva luopioryhmä toimii käsi kädessä taantumuksellisten poliittisten emigranttien kanssa. Saamatta kotimaassa vastakaikua ja tukea he yrittävät Herostratoksen tavoin niittää mainetta hinnalla millä hyvänsä porvarillisen antikommunistisen ideologisen koneiston avulla. Perimmältään he itse palvelevat tätä antikommunistista koneistoa eikä koneisto heitä.

Kuluvan vuoden alussa lännessä ilmestyi kokonainen sarja tshekkoslovakianvastaisia pamfletteja, jotka olivat muka "Smrkovs-

kyn muistelmia", Dubćekin, Vaclav Gavelin, Ludvik Waculikin kirjeitä yms. Kaikki nämä häpeälliset kyhäelmät muodostavat toimenpideketjun laajassa antikommunistisessa kampanjassa, joka on eittämättä ulkomaisten antikommunististen keskusten suunnittelema, valmistelema ja johtama.

Kampanjan tarkoituksena on Tshekkoslovakian historian ja nykyisen tilanteen ilkeämielinen panettelu. Tämän propagandan pääkohteena eivät ole niinkään Tshekkoslovakian kansalaiset kuin edistykselliset voimat ja laajat kansalaispiirit kapitalistisissa maissa. Tämän kampanjan järjestäjät yrittivät ajaa karille Euroopan kommunistisen puolueiden konferenssin valmistelun ja myrkyttää kansainvälisen ilmapiirin Euroopan turvallisuus- ja yhteistyökokouksen kulminaatiovaiheessa. Samalla tämän kampanjan oli määrä toimia porvarillisen propagandan välikappaleena ihmisten huomion kääntämiseksi pois siitä, kuinka vaikeassa tilassa imperialismi tällä hetkellä on.

Ulkomailla olevat poliittiset emigrantit ja heidän eräät kotimaassa toimivat liittolaisensa ja apumiehensä tehtailevat vääristeltyjä perusteluja, joiden avulla länsimaiden kansalaispiireissä yritetään saada aikaan sellainen vaikutelma, että kärjistyvä kriisi ei olisikaan kapitalistisen yhteiskuntajärjestelmän ristiriitojen seuraus, vaan aikamme luonteenomainen yleispiirre, ja että taloudelliset, sosiaaliset, poliittiset ja kulttuurilliset olosuhteet sosialistisissa maissa eivät olisi yhtään paremmat kuin porvarillisissa maissa.

Se, että Tshekkoslovakiassa omistetaan huomiota tälle kampanjalle, tapahtuu syistä, jotka heijastavat ennemminkin kansainvälistä velvollisuuttamme kuin sisäistä aatteellis-poliittista tarvetta. Antisosialistiset, opportunistiset ja revisionistiset ainekset ovat menettäneet asemansa tshekkoslovakialaisessa yhteiskunnassa. Valtaosa kansalaisista on vakuuttautunut näiden ainesten aatteiden ja tunnuslauseiden taantumuksellisuudesta, eivätkä sosialismin harvalukuiset piilossa olevat vastustajat halua perustaa laskelmiaan pelinsä menettäneiden varaan. Koska porvarillinen propaganda yrittää kuvata Dubčekia ja hänen tapaisiaan Tshekkoslovakian kansan tahdon äänitorviksi, on kansainvälisenä velvollisuutenamme näyttää, että nämä ihmiset eivät edusta ketään paitsi itseään, loukattua kunnianhimoaan, täyttymättä jääneitä henkilökohtaisia vaatimuksiaan ja sapekasta vastenmielisyyttään yhteiskuntaa kohtaan, joka on todistanut tulevansa hyvin toimeen ilman heitä.

Meneillään oleva antikommunistinen kampanja heijastaa samanaikaisesti revisionistien ja luopioiden poliittista, aatteellista ja moraalista rappeutumista. Se vahvistaa vielä kerran ei vain sen tosiasian, että revisionismi palvelee objektiivisesti taantumusta ja antikommunismia, vaan myös sen, että sen edustajat muuttuvat väis-

tämättömästi ennemmin tai myöhemmin — ja täysin tietoisesti — kansainvälisen porvariston aseeksi. Kun vuonna 1968 eräät ihmiset saattoivat vielä ajatella, että dubčekit, smrkovskyt, goldstückerit ja pelikanit olivat tehneet palveluksen Tshekkoslovakian vastavallankumoukselle ja kansainväliselle neuvostovastaisuudelle ja antikommunismille itse sitä haluamatta, subjektiivisesti hyvät aikomukset mielessään ja ainoastaan virheidensä ja erehdystensä tuloksena, niin nyt näiden ihmisten tietoinen antikommunistinen toiminta ei jätä mitään epäilysten varaan.

Yhteiskunnan kannalta ratkaiseva merkitys on revisionismin objektiivisella taantumuksellisella roolilla eikä suinkaan sen edustajien subjektiivisilla aikomuksilla ja tunteilla. Mutta näillä subjektiivisillakin revisionismin edellytyksillä on oma merkityksensä etenkin revisionismin uusiutumistapausten oikea-aikaista ennaltaehkäisyä silmällä pitäen. Revisionismin johtimiksi muuttuvien ihmisten aatteellisessa rappeutumisessa on havaittavissa tiettyjä lainmukaisuuksia ja keskinäisiä yhteyksiä, joita kannattaa tutkia syvällisemmin vastaavien yleistysten ja käytännöllisten johtopäätösten tekemiseksi.

Pikkuporvarillinen intellektuelli, joka on pettynyt vallankumoukseen tämän epätäydellisyyden ja virheiden vuoksi samoin kuin siitä syystä, että ihmiset ovat jääneet ihmisiksi eivätkä ole muuttuneet enkeleiksi, ei ole yksittäinen tapaus historiassa. Tällaiset ihmiset eivät yleensä tee itselleen tiliä siitä, että he ovat joutuneet omien, todellisuudesta täysin irrallaan olevien illuusioidensa vangiksi. He ovat sitä mieltä, että vallankumouksen ihanteet ja ohjelma ovat joutuneet petoksen uhriksi. Eräät heistä loittonevat kokonaan vallankumouksesta, toiset taas etsivät menettämäänsä aatteellista maaperää sommittelemalla entisiä "sosialistisia" kaavojaan uusien teorioiden kanssa, jotka tuntuvat heistä uudenaikaisilta ja puoleensavetäviltä. He yrittävät mahduttaa työväenliikkeen omien spekulaatioidensa Prokrusteen vuoteeseen. Työväenliikkeen ja heidän omien asenteidensa välinen ero käy kuitenkin yhä syvemmäksi.

Revisionisti-intellektuellit tuntevat jääneensä tunnustusta vaille ja etsivät mitä tahansa teitä ohjelmansa täytäntöön panemiseksi. Heidän tiensä vie heidät edelleen — ryhmäkuntien ja erilaisten oppositioryhmien ja -virtausten kanssa solmittavien koalitioiden kautta — porvariston asemiin, kaiken lisäksi yleensä porvariston taantumuksellisimman siiven asemiin, tietoiseen vihamielisyyteen sosialismia kohtaan ja viime kädessä petturuuteen.

Tämän tien ovat kulkeneet Dubčekin, Smrkovskyn, Pelikanin, Goldstückerin ja Šikin tapaiset henkilöt, tämä on Garaudyn, Kolakowskin, Djilasin sekä Trotskin, Kautskyn ja eräiden muiden tie.

BPI n:o 179, syyskuu 1975

A. VISHNEVSKI

Maapallon väestön uusiutumisen nykyiset erikoisuudet

Väestön uusiutumisella on omat lainomaisuutensa ja kehityssuuntansa, jotka muuttuvat taloudellisten, sosiaalisten ja sivistyksellisten tekijöiden vaikutuksesta. Nykyään on käynnissä niin sanottu demografinen purkaus, jolla tavallisesti tarkoitetaan maapallon väkiluvun jyrkkää lisääntymistä 20. vuosisadan jälkipuoliskolla. Yleisen käsityksen siitä antaa seuraava asetelma, johon on liitetty mukaan yksi kaikkein uusimmista ennusteista vuodelle 2000.

Kausi	Maapallon väkiluku kauden lopussa (milj. henk.)	Lisäys kauden aikana (milj.)	Keskim. vuotuinen lisäys (milj.)	Keskim. vuotuinen lisäys (prosenttia)
1750—1800	978	187	3,7	0,4
1800—1850	1262	284	5,7	0,5
1850—1900	1650	388	7,8	0,5
1900—1950	2506	856	17,1	0,8
1950—2000	6407	3901	78,0	1,9

Asiantuntijoiden mielestä kuluvalle vuosikymmenelle on langennut ihmiskunnan koko historian nopein väestönlisäys. Seuraavana vuosikymmenenä ilmeisesti alkaa sen hidastuminen. Tämä ei kui-

tenkaan merkitse, että samanaikaisesti lakkaisi myös "demografinen purkaus". Vaikka lähtisimme siitä, että alettuaan seuraavana vuosikymmenenä maapallon väkiluvun lisääntymisnopeuden hidastuminen tulee jatkumaan pysyvästi, niin itse tuo kasvu sinänsä voi YK:n väestötilastoasiantuntijoiden arvion mukaan päättyä aikaisintaan vuonna 2140. Mutta jo vuonna 2100 maapallon väkiluku tulee ylittämään 12 miljardia. Tämä ennuste ei kenties ole aivan tarkka, ja 21. vuosisadan lopulla maailmassa ei ehkä tule olemaan 12, vaan sanokaamme 10 tai 14 miljardia ihmistä, mutta se ei suinkaan muuta yleistä tilannetta.

Demografinen purkaus liittyy erottamattomasti demografiseen mullistukseen, millä tieteellisessä kirjallisuudessa tarkoitetaan perinpohjaista mullistusta väestön uusiutumisen alalla, uuden historiallisen uusiutumistyypin ilmaantumista. Väestön uusiutuminen on kahden vastakkaisen ilmiön, syntyvyyden ja kuolevuuden yhteys. Vielä hiljan kaikkialla maailmassa vallitsi perinteellinen väestön uusiutumistyyppi, jota luonnehtivat ihmisten heikot mahdollisuudet valvoa kuolevuutta ja syntyvyyttä. Seurauksena tästä oli kummankin korkea taso. Nykyään taas on kysymyksessä verrattomasti tehokkaampi kuolevuuden ja syntyvyyden valvonta, mikä johtaa jommankumman valtavaan alenemiseen.

Siirtyminen uuteen väestön uusiutumistyyppiin alkoi useissa Länsi-Euroopan maissa 18. vuosisadan lopulla, ja tämän vuosisadan puolivälissä se ulottui käsittämään itse asiassa koko maapallon.

Tämä prosessi alkaa valtavista laadullisista ja määrällisistä muutoksista kuolevuudessa, minkä tuloksena voidaan puhua uudentyyppisestä kuolevuudesta. Ihmisten mahdollisuudet valvoa terveydelle ja hengelle vaarallisia biologisia ja sosiaalisia ympäristötekijöitä ovat viimeksi kuluneiden 100—150 vuoden aikana lisääntyneet suunnattomasti. Nimenomaan näillä tekijöillä oli ennen päävaikutus ihmisten eliniän pituuteen. Ihmiset kuolivat melkein yksinomaan niin sanottujen eksogeenisten syiden, ihmiselimistön kehityksen kannalta ulkoisten tekijöiden vaikutuksesta: lastentautien, nälän, kulkutautien, väkivaltaisen kuoleman yms. takia. Eksogeenisen kuolevuuden hallitseva asema johtui tuotantovoimien alhaisesta tasosta, ihmisen heikosta vallasta luontoon, yhteiskuntasuhteiden epäkypsyydestä, väestön tietämättömyydestä jne.

Taloudellinen ja sosiaalinen edistys, tieteen saavutukset, terveydenhoidon ja puhtaanapidon kehitys ovat rajoittaneet epäsuotuisten ympäristötekijöiden vaikutusta ihmisiin. Enemmistö ihmisistä kuolee nykyään aivan toisenlaisten syiden takia kuin ennen. Niinpä kehittyneissä maissa

2/3 kaikista kuolemansyistä lankeaa sydän- ja verenkiertosairauksien sekä syövän osalle. Nämä kuolemansyyt ovat pääasiassa endogeenisiä ja johtuvat huomattavassa määrin ihmiselimistön vanhenemisesta. Sitä vastoin eksogeenisistä syistä ihmiset kuolevat parhaassa iässä, varsinkin lapset.

Entisen kuolevuustyypin vallitessa kutakin 1000 syntynyttä kohti 30 % kuoli alle vuoden ikäisenä, enemmän kuin puolet ei elänyt 20-vuotiaiksi, ja ihmisten keskimääräinen elinikä vaihteli 20—30 vuoden paikkeilla. Uudentyyppisen kuolevuuden vallitessa yli 90 % syntyneistä elää 30-vuotiaiksi, ja keskimääräinen elinikä kohoaa 70 vuoteen ja ylikin.

Kuolevuustyypin muuttuminen johtaa syntyvyystyypin muuttumiseen. Jotta asukasluku ei pienenisi, on välttämätöntä, että kunkin 1000 äidin tilalle tulisi vähintään tuhat tytärtä. Entisen kuolevuustyypin vallitessa kustakin syntyneestä tytöstä eli äitiysikään 400—450. Siis yksinkertaisenkin väestön uusiutumisen turvaamiseksi kunkin 1000 naisen oli synnytettävä 2200—2500 tyttöä eli noin 4500—5000 lasta. Toisin sanoen kunkin naisen oli elämänsä aikana synnytettävä 4,5—5 lasta. Sitä vastoin uudentyyppisen syntyvyyden vallitessa kustakin tuhannesta syntyneestä tytöstä elää keskimääräiseen äitiysikään noin 950. Tällöin yksinkertainen uusiutuminen turvataan 2100—2200 synnytyksellä kutakin tuhatta naista kohti.

Vanhantyyppisen kuolevuuden vallitessa syntyvyyden oli oltava riittävän korkea. Kunkin naisen keskimäärin synnyttämien lasten luku ei muuttunut suurestikaan eri aikakausina ja eri maissa, ja oli tavallisesti 4—6 paikkeilla. Yleinen pyrkimys monilapsisuuteen oli vakiinnutettu perinteisiin, tavallisiin normeihin, joita ylipäänsä noudatettiin horjumatta. Ihmisen demografinen käytös samoin kuin kaikki muut hänen käyttäytymisensä muodot esikapitalististen muodostumien vallitessa oli kerta kaikkiaan ainiaaksi vakiintuneiden sääntöjen ja historiallisen kehityksen kuluessa muodostuneiden perinteiden noudattamista. Ne kuvastivat ihmisten olemassaolon objektiivisia oloja, muun muassa heidän korkeaa kuolevuuttaan.

Hyppäys väestön uusiutumisen tehokkuudessa on tehnyt korkean syntyvyyden tarpeettomaksi ja riistänyt historiallisen perustan vanhantyyppiseltä demografiselta käytökseltä, joka ei sallinut yksilöllisen valinnan vapautta lasten syntymistä koskevissa kysymyksissä. Demografisten muutosten (kuolevuuden alalla) ja laajempien sosiaalisten muutosten yhteisvaikutuksen tuloksena vanhantyyppinen syntyvyyden sosiaalinen valvonta on alkanut kadota. Naisella, perheellä kokonaisuutena on huomattavasti suurempi valinnan vapaus. Syntyvyyden sosiaalinen valvonta tapahtuu nykyään

perheen sisäisen säätelyn kautta.

Laadulliset muutokset syntyvyydessä ja kuolevuudessa johtavat siihen, että monet koko väestön uusiutumisen tärkeimmät piirteet myös muuttuvat olennaisesti. Uusiutumisprosessi käy järkiperäisemmäksi, vakaammaksi kuin ennen, koska sen sääntelymahdollisuudet lisääntyvät. Mitä määrällisiin muutoksiin, syntyvyys- ja kuolevuustason alenemiseen tulee, ne eivät ehdottomasti johda väestön lopullisten määrällisten uusiutumislukujen muuttumiseen. Niinpä ennen Lokakuun vallankumousta euroopanpuoleisella Venäjällä tuli vuosina 1865—1913 tuhatta asukasta kohti keskimäärin 48,9 syntymää ja 34,0 kuolemaa, joten luonnollinen vuotuinen väestönkasvu oli 1,49 %. Vuonna 1962 Neuvostoliitossa oli vain 22,4 syntymää 1000 asukasta kohti, toisin sanoen huomattavasti vähemmän kuin vallankumousta edeltäneellä Venäjällä, mutta luonnollinen väestönkasvu oli sama 1,49 %, koska väestön kuolevuus oli alentunut jyrkästi — 7,5 kuolemaan 1000 asukasta kohti.

Demografisen mullistuksen läpikäyneiden maiden esimerkki osoittaa, että sen päätyttyä syntyvyyden taso alkaa vastata uutta, alhaisempaa kuolevuuden tasoa, ja uusiutumisen määrälliset luvut tulevat lähelle niitä, jotka olivat vallitsevina kaikkialla ennen demografisen mullistuksen alkamista.

Kuolevuuden ja syntyvyyden alenemisen tulee tapahtua demografisen mullistuksen tuloksena, mutta kunkin prosessin nopeus, niiden vuorovaikutus ja eri yhteiskuntakerroksiin ulottumisen järjestys riippuvat monista konkreettisista historiallisista tekijöistä. Tässä mielessä demografinen mullistus tapahtuu erilaisissa historiallisissa oloissa eri tavoin.

Vanhantyyppisen väestön uusiutumisen vaihtuminen uuteen tapahtuu asteittaisesti useiden sukupolvien aikana. Tavallisesti syntyvyyden aleneminen alkaa joltisenkin pitkähkön ajan kuluttua siitä, kun kuolevuuden aleneminen on alkanut. Kuolevuuden alenemisen kaudella on poikkeuksetta korkea syntyvyys. Tämän seurauksena väestönkasvu saattaa nopeutua niin jyrkästi, että sanokaamme vuosisadan kuluessa väkiluku kasvaa enemmän kuin koko aikaisemman historian aikana. Tämä juuri onkin niin sanottu demografinen purkaus. Sen voimakkuus saattaa olla erilainen, ja se riippuu konkreettisesta tilanteesta, jossa demografinen mullistus tapahtuu.

Niinpä Ranskassa kuolevuuden ja syntyvyyden aleneminen tapahtui melkein rinnakkain, minkä tuloksena Ranskassa ei tapahtunut demografista purkausta. Monissa Euroopan maissa kuolevuuden aleneminen alkoi samoihin aikoihin kuin Ranskassa, kun taas syntyvyyden aleneminen alkoi vuosisataa myöhemmin. Tämä ai-

heutti sen, että Länsi-Eurooppa koki demografisen purkauksensa 19. vuosisadalla. Tämä lakkasi melko pian — 20. vuosisadan alussa — syntyvyyden nopean laskemisen tuloksena. Silti 19. vuosisadan aikana Venäjän ulkopuolisen Euroopan asukasluku lisääntyi 160:sta 295 miljoonaan (85 %) ja antoi lisäksi useita kymmeniä miljoonia siirtolaisia muihin maanosiin.

Maailman demografinen purkaus, joka on parhaillaan käynnissä, johtuu ennen kaikkea kehitysmaissa tapahtuvan demografisen mullistuksen erikoisuuksista. Kuolevuus noissa maissa alenee melko nopeasti ja monissa niistä se on nykyään alhaisempaa kuin missään 19. vuosisadalla. Joukkomittainen syntyvyyden aleneminen on kuitenkin vasta alussa, eikä läheskään kaikkialla.

Euroopan demografisen purkauksen aikana sen väestö lisääntyi noin 1 % vuodessa. Kolmannen maailman asukasluku on vuoden 1950 jälkeen kasvanut vuosittain yli 2 %. Tällöin otettakoon huomioon, että Venäjän ulkopuolisen Euroopan asukasluku oli viime vuosisadan puolivälissä 15—20 % maailman asukkaista, kun taas nykyinen demografinen purkaus käsittää noin 70 % maapallon väestöstä.

Asukasluvun kasvu vähemmän kehittyneillä alueilla on kuluvan 50-vuotiskauden aikana lisääntynyt edelliseen vuosisataan verrattuna noin 5—6-kertaisesti, ja koko maailman asukasluvun lisääntymisvauhti on nykyään melkeinpä 4 kertaa niin suuri kuin sata vuotta sitten. Tämä kaikki vahvistaa, että demografisen purkauksen voimakkuus ja pituus riippuvat demokrafisen mullistuksen vauhdista, siitä kuinka nopeasti leviää uudentyyppinen väestön uusiutuminen. Tämä puolestaan riippuu yleisistä sosiaalis-taloudellisen kehityksen oloista, jotka voivat joko edistää nopeaa siirtymistä uudentyyppiseen väestön uusiutumiseen tai päinvastoin jarruttaa sitä.

Demografinen mullistus alkoi niiden sosiaalis-taloudellisten uudistusten uomassa, jotka johtuivat kapitalismin vakiintumisesta ja kehityksestä. Mutta sitä mukaa kuin kapitalismi menetti edistyksellisen luonteensa, sen myönteinen vaikutus demografisen mullistuksen kehitykseen heikkeni. Luodessaan siirtomaaimperiumejaan kapitalismi tunkeutui kaikkialle: se toi tullessaan porvarillisten suhteiden ja porvarillisen kulttuurin aineksia, uusia tietoja ja uutta tekniikkaa ja sysäsi kehitykseen, muun muassa demografiseen kehitykseen kaikkein takapajuisimpiakin maita ja kansoja. Mutta rosvotessaan noita maita, riistäessään niiden väestöä ja tukahduttaessaan kaikenlaiset vapautuksen yritykset kapitalismi muuttui yhä enemmän yhteiskunnallisen edistyksen jarruksi. Sen vuoksi demografinen mullistuskaan ei voinut pitkään aikaan

päästä alkuun kehittyneiden maiden ulkopuolella. Sitä vastoin alettuaan se edistyi hyvin hitaasti ja on saattanut toden teolla kehittyä vasta siellä missä ja silloin, kun kapitalismin herruus on hävitetty tai horjutettu.

Ensimmäisen esimerkin uusissa oloissa tapahtuneesta demografisesta mullistuksesta on antanut Neuvostoliitto. Maan teollistaminen, kulttuurin alalla tapahtunut kumous ja yhteiskunnan sosiaalisen rakenteen uusiminen nopeuttivat siirtymistä uudentyyppiseen väestön uusiutumiseen.

Nykyään uudentyyppinen väestön uusiutuminen on vakiintunut kaikissa kehittyneissä maissa. Sitä vastoin kehitysmaissa demografinen mullistus on kylläkin alkanut, mutta se on vielä kaukana päättymisestä.

Kehitysmaissa suoritetaan suhteellisen menestyksellisesti eksogeenisen kuolevuuden valvontaa. Tarttuvien tautien, nälän, aliravitsemuksen ja muiden eksogeenisten tekijöiden aiheuttama kuolevuus on siellä kuitenkin yhä vielä korkeaa, vaikka kehitysmaiden kansat ovatkin saaneet käyttöönsä monia tehokkaita terveydensuojelumenetelmiä, jotka perustuvat nykyaikaisiin teknisiin ja tieteellisiin saavutuksiin (esim. veden desinfioiminen, jne.), mikä ei ole voinut olla rajoittamatta eksogeenisten kuolevuustekijöiden vaikutusta. Tämän tuloksena kuolevuus on siellä alentunut huomattavasti, vaikka onkin yhä korkea kehittyneisiin maihin verrattuna.

Toisin on asianlaita syntyvyyden suhteen. Perinteelliset syntyvyyden säännöstelyn, suurten perheiden ylläpitämisen menetelmät ovat sosiaalisen kehityksen tuote, niitä on kehitetty vuosituhansia, ne ovat erottamaton osa kansan kulttuuria eikä niitä voida korvata uusilla niin kauan kuin on voimassa vanha kulttuurijärjestelmä, niin kauan kuin ei ole horjutettu sen vastaavia suhteita.

Nimenomaan sen vuoksi viivästyminen siirtymisessä uuteen syntyvyystyyppiin on johtanut siihen, että demogrfafinen mullistus ei ole kolmannessa maailmassa päättynyt. Demografinen purkaus on seuraus sen keskeneräisyydestä. Kolmannen maailman maissa nykyään tapahtuvat prosessit — kansallisen talouden kehitys, teollistaminen, kaupunkilaistuminen, toiminta yleisen lukutaitoisuuden saavuttamiseksi jne. — horjuttavat patriarkaalisen talouden, patriarkaalisen kulttuurin ja vanhojen elämäntapojen perusteita, ja siis myös demografisen valvonnan entisten menetelmien juuria, valmistelevat maaperää uudentyyppiselle syntyvyydelle.

Kukaan ei voi tietenkään nykyään sanoa milloin ja kuinka demografinen purkaus kehitysmaissa päättyy. Asiantuntijoilla on siitä kuitenkin likipitäinen käsitys, joka perustuu nykyisten tendenssien ja niiden olosuhteiden eritte-

lyyn, joissa demografinen kehitys tapahtuu ja tulee tapahtumaan.

YK:n demografien arvion mukaan väestön lukumäärän stabilisoimiseksi on välttämätöntä, että väestön uusiutumisen bruttokerroin (yhden naisen keskimäärin synnyttämien tyttöjen lukumäärä) olisi 1,016—1,023. Silloin sukupolvien nettovaihtumisen osoitin (uusiutumisen bruttokerroin) tulee olemaan 1, mikä vastaa väestön yksinkertaista uusiutumista. Väkiluvun kasvu ei kuitenkaan lopu viipymättä, kun on saavutettu mainitut osoittimet, sillä väestöllä on määrätty demografisen kasvun potentiaali, joka ei riipu syntyvyyden ja kuolevuuden tasosta kyseisellä hetkellä, vaan kuvastaa sen ikärakennetta. Yksinkertaista uusiutumista vastaavien osoittimien vakiintumisen jälkeen kuluu vielä melkoinen aika ennen kuin demografisen kasvun potentiaali lakkaa vaikuttamasta ja asukasluku lakkaa lisääntymästä nopeasti.

Kehittyneimmissä osissa maailmaa uusiutumisen bruttokerroin on nykyään melko alhainen. YK:n vuosiksi 1970—75 antaman arvion mukaan se on 1,13. Mutta vähemmän kehittyneissä maissa se on 2,60. YK:n demografisen osaston laatiman keskimääräisen pitkäaikaisennusteen mukaan väestön nopea kasvu eräissä osissa maailmaa tulee jatkumaan 21. vuosisadan loppuun, mutta jo 21. vuosisadan jälkipuoliskolla tuo lisääntyminen tulee maailman laajuudessa hidastumaan huomattavasti ja alkaen seuraavan vuosisadan viimeisestä neljänneksestä se tulee olemaan vähäistä: 21. vuosisadan loppuun mennessä odotettavasta väestön lisäkasvusta 80 % lankeaa vuosisadan ensimmäisen puoliskon osalle.

Aikakauslehti
POLITITSHESKOJE SAMOOBRAZOVANIJE, n:o 6, 1975

SEURAAVASSA NUMEROSSA mm.:

G. Trukan:	Suuri Lokakuu: Vallankumouksellisen proletariaatin johtava rooli
Gaston Plissonier:	Taistelussa monopolien sortoa vastaan
B. A. Sitnikov:	Vasemmistoradikaaliset käsitykset luokkataistelusta ja ammattiyhdistysliikkeestä

Ryhtykää tiedotteen

SOSIALISMIN TEORIA JA KÄYTÄNTÖ

asiamieheksi!

Lähettäkää tilaukset joko alla olevalla kupongilla tai erillisellä paperilla ja vähentäkää tilityksestä asiamiespalkkio 20 %. Tiedotteen tilausaika on kalenterivuodesta riippumaton. Esimerkiksi vuositilaus on voimassa tilauspäivästä vuoden eteenpäin. Tilaushinnat ja uutistoimistomme osoite tiedotteen takakannessa. Osoitteenmuutokset pyydetään tekemään kirjallisesti.

Tilaan tiedotteen SOSIALISMIN TEORIA JA KÄYTÄNTÖ seuraaville:

Nimi ..... Päiväm. .....
Lähiosoite ..... tilausaika ..... kk
..... maksu ..... mk
Postitoimipaikka .....

Nimi ..... Päiväm. .....
Lähiosoite ..... tilausaika ..... kk
..... maksu ..... mk
Postitoimipaikka .....

Tilausmaksun ..... mk suoritan Ps-tilille 617 07-9.
Asiamies .....
Osoite .....

— — — — — — — — — — — — — —

SOSIALISMIN TEORIA JA KÄYTÄNTÖ/Osoitteenmuutos

Tilaajan nimi ..... Päiväys.....
Vanha osoite .....
Uusi osoite .....
Postitoimipaikka .....

Mitä ette vielä tiedä NEUVOSTOLIITOSTA?

Suomalais-neuvostoliittolaisena yhteistyönä valmistui pari vuotta sitten teos **NEUVOSTOLIITTO — vastauksia suomalaisten kysymyksiin.** Tämä teos herätti heti ilmestyttyään suurta mielenkiintoa. Neuvostoliiton elämän eri puolista tarvitaan jatkuvasti uutta tietoa. Sen vuoksi tullaan suomalais-neuvostoliittolaista yhteistyötä jatkaen julkaisemaan teoksen uusi laitos uusien kysymysten pohjalta.

Pyydämme Teidän apuanne mahdollisimman ajankohtaisten kysymysten saamiseksi? Mikäli jokin puoli Neuvostoliiton elämästä Teitä kiinnostaa kirjoittakaa siitä toimituksellemme.

Mikäli haluatte uusinta tietoa neuvostoliittolaisen elämäntavan eri puolista, NKP:stä, sen 25. edustajakokouksen päätöksistä, nuorison toiminnasta Komsomolissa tai VZSPS:stä ja yleensä Neuvostoliiton ammattiliitoista, työtätekevien edustajien neuvostojen toiminnasta tai muista sosialistisen demokratian puolista, naisten, opiskelijoiden tai eläkeläisten asemasta Neuvostoliitossa, neuvostotieteen ja taiteen saavutuksista tai Neuvostoliiton pyrkimyksistä NKP:n Rauhanohjelman toteuttamiseen, kansojen välisen ystävyyden ja yhteistyön lujittamiseen, kirjoittakaa siitä tai muusta haluamastanne aiheesta kysymys, johon asiantuntijat vastaavat edellä mainitussa käsikirjassa.

Kysymykset pyydämme ystävällisesti lähettämään osoitteella:

UUTISTOIMISTO APN
Lönnrotinkatu 25 A
00180 HELSINKI 18

TOISTUVASTI ILMESTYVÄ
JOUKKOJULKAISU

M&M
MAAILMA JA ME

loistelias taskukuvalehti

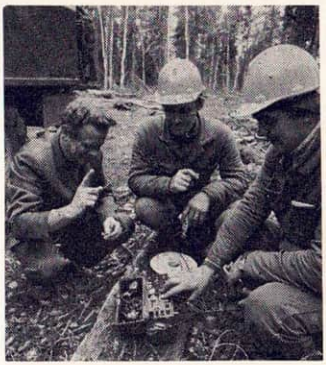

Marraskuun numerossa mm.:

Ystävyyskuukausi ★ ETYK:n tilinpäätös ja Suomen osuus ★ Tiedotusvälineet temppelin harjalla ★ Rautaruukin historialliset hetket ★ "En koskaan unohda saamaani ystävyyttä" ★ Viuluniekka Oulussa ★ Kotoinen Kostamus ★ Odotamme edustajakokousta ★ Kohti huippuja ★ Laajenevat pellot ★ SEV ja luonnonsuojelu ★ Terveisiä Norilskista! ★ Kuopiosta Kaspianmerelle ★ Australian uusi päivä ★ Rouva puheenjohtaja ★ Uusia linjoja etsitään ★ Tykkimiehen muotokuva ★ Jänikset pitävät kaljasta.

TILATKAA MAAILMA JA ME ALLA OLEVALLA KUPONGILLA

IRTONUMERON HINTA 2,50 mk

MAAILMA JA ME Hämeentie 8 HELSINKI 53

Tilaajan nimi .....

Lähiosoite .....

Postitoimipaikka .....

Tilauksen pituus	6 kk = 13.00 ☐	1 v = 23,00 ☐	(x) haluttuun ruutuun
Muihin maihin	1 v = 27,00 ☐		
Pohjoismaihin	1 v = 25,00 ☐		

Tilaus alkaa ...../..... 19..... Tilausmaksu ..... mk.

Tilaus maksetaan PS-tilille 66125 / laskutetaan tilaajalta. (Tarpeeton vaihtoehto yli)

APN

UUTISTOIMISTO NOVOSTI, LÖNNROTINKATU 25 A, 00180 Helsinki 18. Puhelin 64 48 16. Postisiirtotili 61707 Tilaushinta: koko vuosi 12 mk, puoli vuotta 6 mk, kuukausi 1,50 mk. Tilaushinnasta myönnetään 50 % alennus, jos tilauksia samaan osoitteeseen on vähintään 10 kappaletta.